

Програмно-цільовий бюджет у будівництві доріг Гессену

Порядок денний

13.30 -13.45

Привітання

13.45 - 15.00

Частина 1: бюджет, контролінг, складання балансу

15.00 -15.30

Перерва

15.30 -17.00

Частина 2: Планування бюджетних програм з будівництва доріг

Частина 1: бюджет, контролінг, складання балансу

а) Загальна інформація щодо організації

Огляд організації

- Відділ доріг, транспорту та будівництва, а також центральний відділ у міністерстві
- Головний офіс Гессен мобіль
- 12 регіональних представництва у Гессені
- 60 майстерень автошляхів та автобанів
- Центральне транспортне бюро Гессену
- Центральне бюро проведення тунелів у Гессені
- Центр підвищення кваліфікації у м. Ронтенбург

Міністерство. Сфери відповідальності

Професійне та стратегічне управління через відділ автошляхів, транспорту і будівництва

- Складання плану та законодавство у сфері доріг і автобанів
- Будівництво автошляхів
- Експлуатація автошляхів
- Захист від шуму та безпека руху

Координація та нагляд у центральних міжгалузевих функціях через центральний відділ міністерства

- Бюджет
- Контролінг
- Складання балансу

Гессень мобіль. Сфера відповідальності

Експлуатація міжміської мережі автошляхів:

- Планування, будівництво та підтримання стану, регулювання руху, експлуатація
- Федеральні автошляхи (ФАБ і Б) – управління за дорученням федерації за ст. 90 абз.2 Конституції Німеччини
- Земельні автошляхи за дорученням землі Гессен
- Місцеві автошляхи – за окремим договірним регулюванням з відповідним округом землі, планування та будівництво або експлуатація
- Установа регулювання руху для федеральних автобанів і шляхів особливого значення
- Витрати на федеральні автошляхи: бл. 2/3 загального використання ресурсів

Обсяг мережі:

- бл. 17 000 км автошляхів (з них 1 000 км ФАБ, 3 000 км Б, 7 200 км Л , 5 000 км К)
- бл. 7 000 мостів, 2 500 підпорних стін, 600 шумозахисних стін (150 км), 15 тунелів (5 000 м)
- 2 300 автомобільних і пішохідних світлофорів
- 240 км відрізків регулювання руху та 80 км тимчасових допоміжних шляхових смуг

Гессен мобіль - Персонал

Актуальна структура персоналу

(кількість співробітників)

Активний персонал*	3 210
Відділ будівництва	661
Відділ планування	396
Відділ руху	252
Відділ експлуатації	1 583
- Внутрішня служба (центральный офіс і представництва)	147
- Земельна зовнішня служба	1 092
- Федеральна зовнішня служба	344
Міжгалузеві функції	318

* без співробітників у довгій відпустці (166) та практикантів (170)

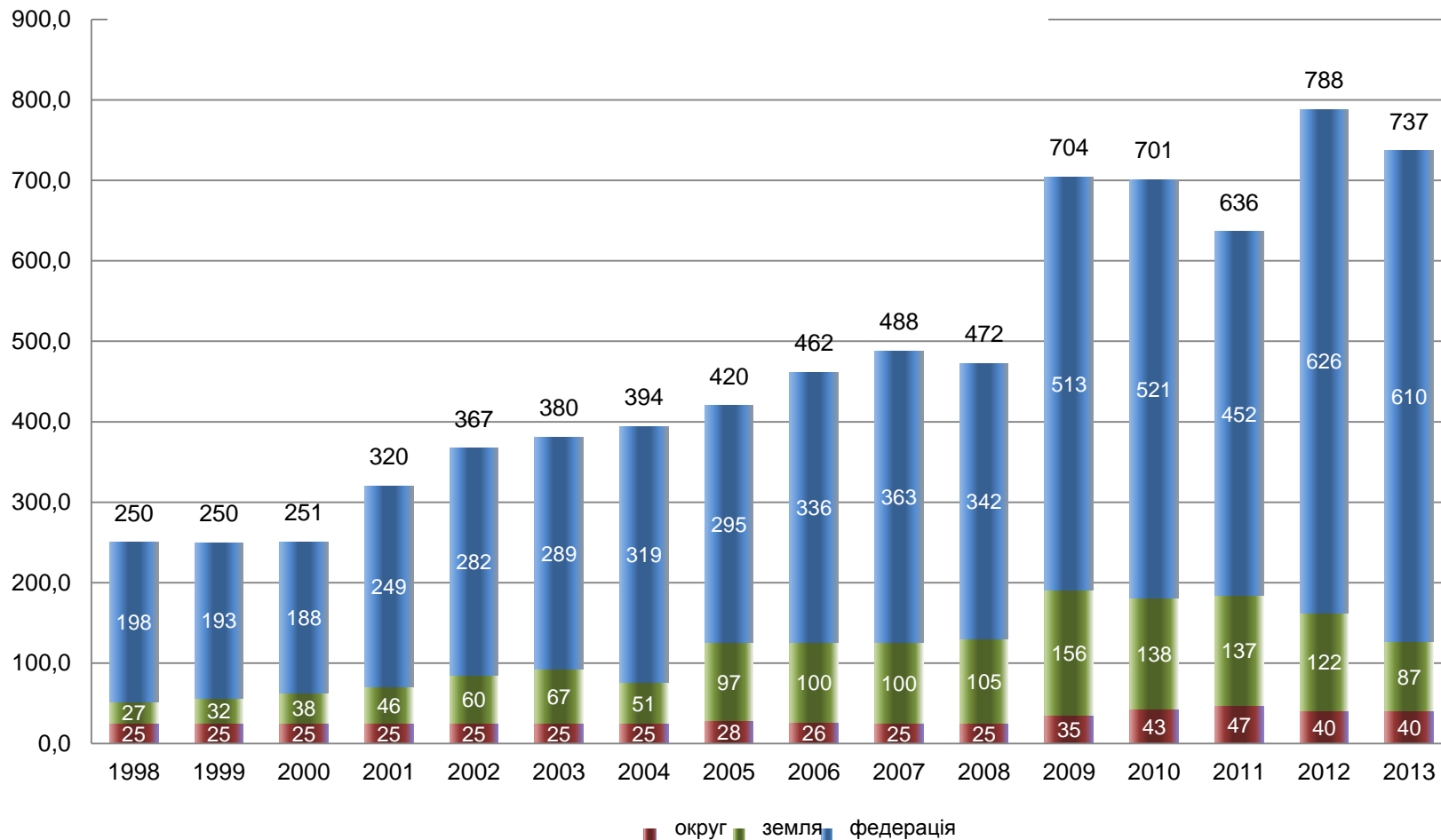
Статус зайнятих осіб	%
Держслужбовці	9,8
Службовці	48,8
Робочі	41,4

Практиканти, стажери, референдарії	170
Референдарії у будівництві	8
Стажери на головні технічні інспектори	5
Інспектори будівельних матеріалів	6
Інформатики, системні адміністратори	23
Стажери у сфері автошляхів	66
Фахівці з транспортної техніки	59
- з них на дуальній системі	34
Адміністратори	3

Бюджет на будівництво автошляхів у Гессені (млн. €)

Динаміка бюджетів на будівництво у 1998-2013 р.р.

Бюджет на будівництво автошляхів у Гессені (без міністерства)

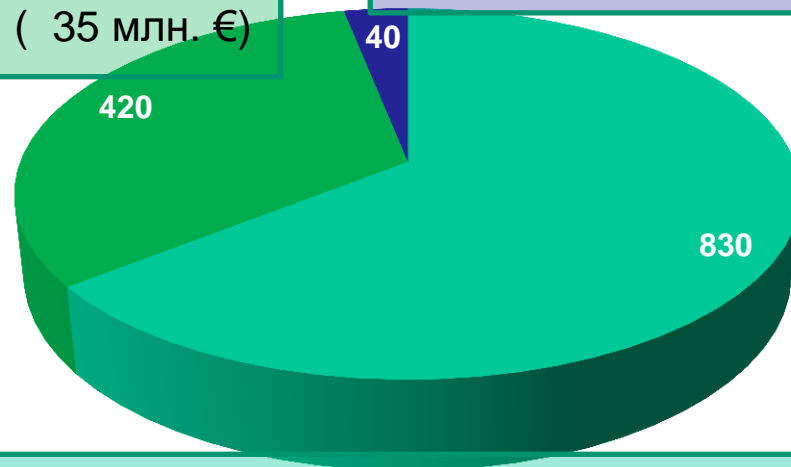

- Персонал (180 млн. €)
- Будівельні заходи (90 млн. €)
- Інженерні послуги (40 млн. €)
- Витрати на матеріали (60 млн. €)
- Автопарк / ІТ (15 млн. €)
- Інші витрати (35 млн. €)

Фінансування землі Гессен

Фінансування окремих замовників, наприклад округів

Будівельні заходи (40 млн. €)

- Федерация
- Земля
- округи

Будівельні заходи	(730 млн. €)
Експлуатаційні витрати на матеріали	(40 млн. €)
Експлуатаційні витрати на персонал	(35 млн. €)
Цільові витрати	(15 млн. €)

Фінансування Федеративної республіки Німеччина

Частина 1: бюджет, контролінг, складання балансу

б) Складання бюджету та програмно-цільовий метод

Впровадження комерційного бухгалтерського обліку змінило фінансову звітність землі Гессен:

▪ Розрахунок ліквідності на певний рік

(відповідає касовому методу, який застосовувався раніше, складає класичне завдання «бюджету»)

▪ Визначення витрат на адміністративні дії

(з 2001 р. нове завдання; «Економічна ефективність» і «Використання ресурсів» до цього часу не вимірювались або вимірювались не об'єктивно)

▪ Майно, борги, повнота, правильність

(бухгалтерський облік за подвійним записом без виключень і предметно охоплює всі значущі господарські операції за об'єктивними критеріями, які можна перевірити ззовні)

- **«Бухгалтерський облік» і «бюджет» відрізняються один від одного за своїми функціями та завданнями.**
- **«Бюджет» представляє бюджетний план і забезпечує належне виконання запланованої ліквідності за допомогою касового методу.**
- **«Бухгалтерський облік» створює прозоре зображення усіх даних про фінанси, майно та витрати, яке можливо перевірити об'єктивно.**

Складання бюджету

Розділ 07 30 Гео-інформація...

Розділ 07 01 Міністерство

Окремий план 07

Сфера діяльності Міністерства економіки, енергетики, транспорту та розвитку землі Гессен

8 Бюджетний розділ

Розділ 07 20

Гессен мобіль-менеджмент автошляхів і руху

15 бюджетних програм за ПМЦ

Розділ 07 20 – Гессен мобіль

Програмно-цільовий бюджет на 2015 р.

(Заплановані показники на 2015 р., витяг)

Бюджетна програма	Витрати у тис. євро	Доходи у тис. євро	Відрахування на програму у тис.євро
Експлуатація автошляхів, споруд та велосипедних доріжок ЗЕМЛЯ	50 993,9	2 768,6	48 225,3
Експлуатація автошляхів, споруд та велосипедних доріжок ФЕДЕРАЦІЯ	69 755,4	64 191,4	5 564,0
Планування автошляхів, споруд та велосипедних доріжок ФЕДЕРАЦІЯ	36 358,2	11 046,7	25 311,5
Планування автошляхів, споруд та велосипедних доріжок ЗЕМЛЯ	8 774,0	10,2	8 763,8
Будівництво автошляхів, споруд та велосипедних доріжок ФЕДЕРАЦІЯ	60 654,8	5 599,1	55 055,7
Будівництво автошляхів, споруд та велосипедних доріжок ЗЕМЛЯ	27 874,7	765,8	27 108,9
Амортизація Інфраструктурне майно	181 364,1	17 218,8	164 145,3

Бюджетна програма «Будівництво» – різні джерела фінансування

Будівництво (проекти будівництва автошляхів)

**Розподіл за
джерелами
фінансування**

Будівництво федеральних автошляхів

Будівництво земельних автошляхів

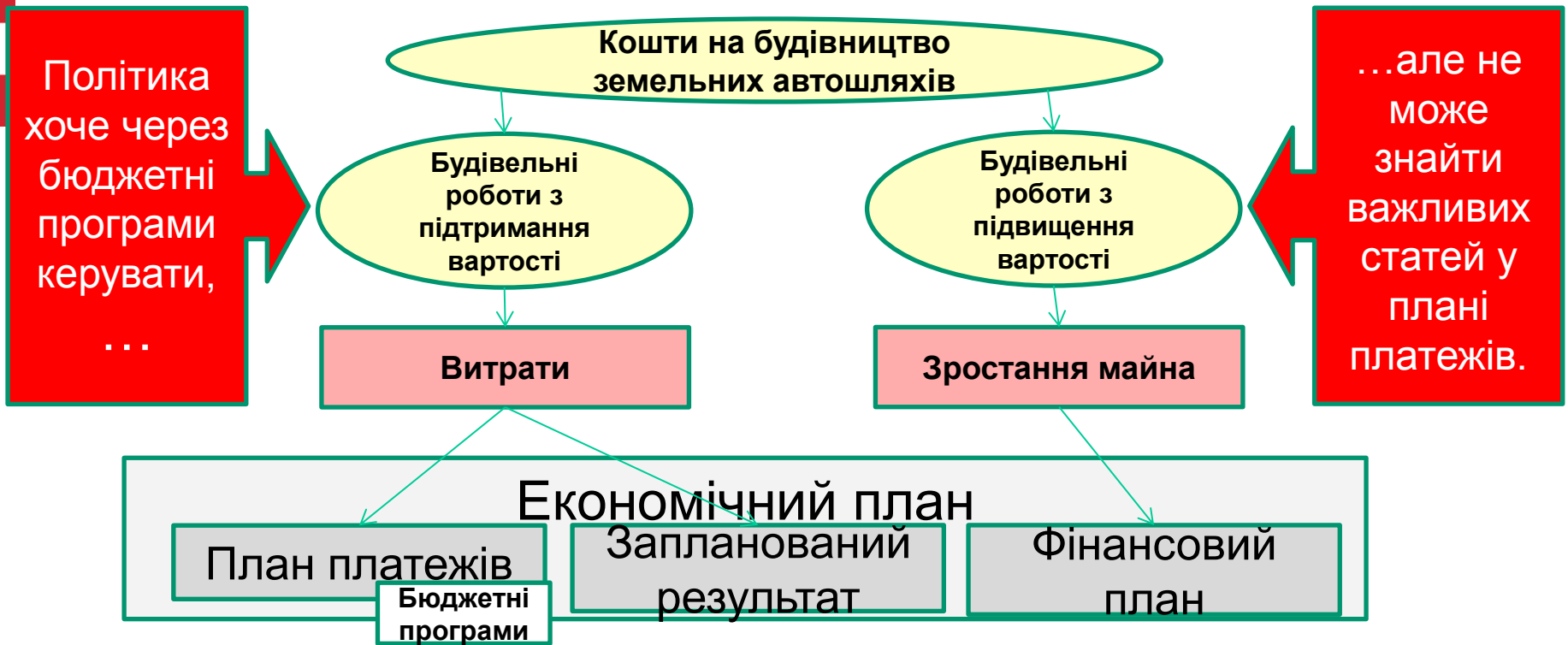
Будівництво окружних автошляхів

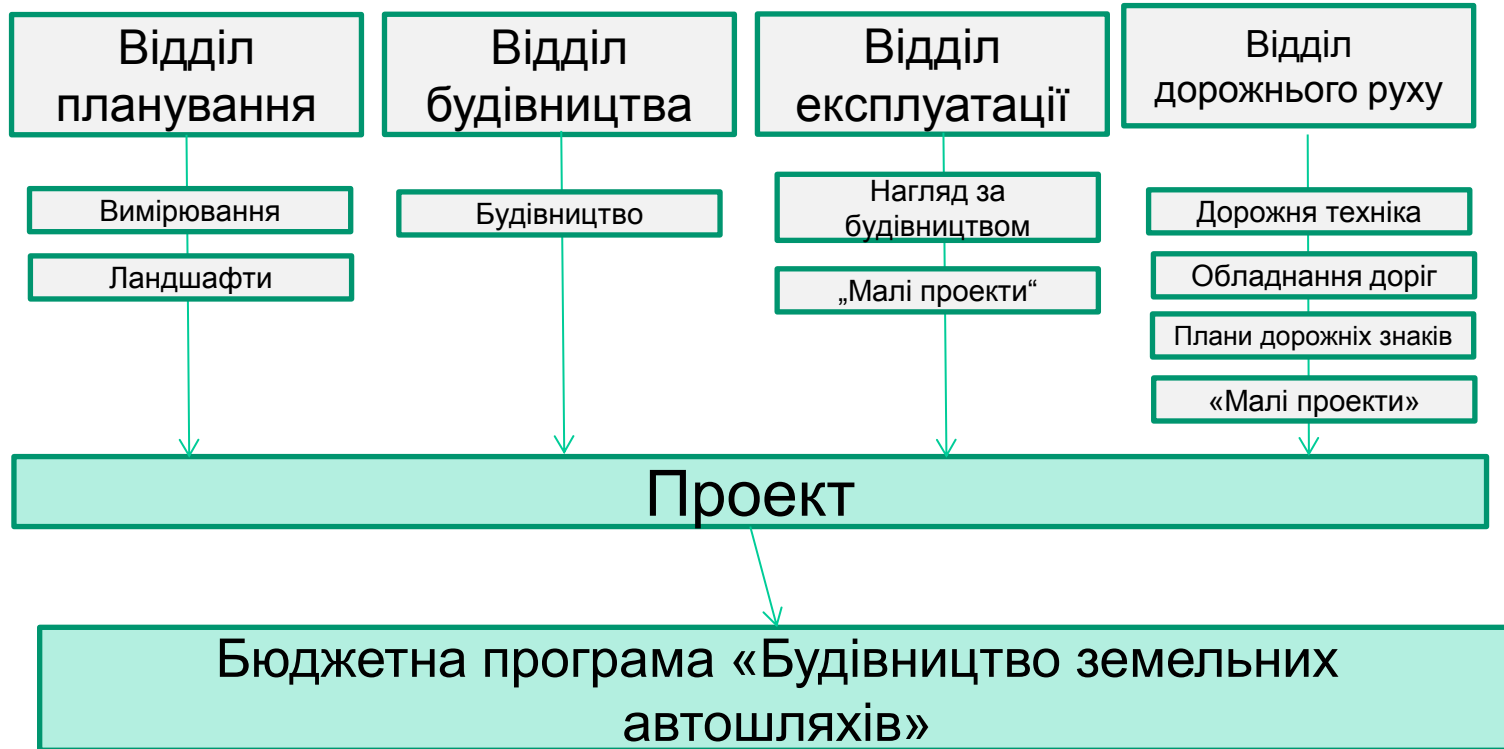
Бюджетна програма «Будівництво земельних автошляхів» - Перше ускладнення

Будівництво земельних автошляхів

Ця бюджетна програма містить усі витрати Гессен мобіль, пов'язані з опрацюванням проекту, але не включає обов'язкові для активізації витрати на будівництво (бюджет на будівництво земельних автошляхів).

Бюдж. програма «Будівн.зем. автошляхів» – Друге ускладнення

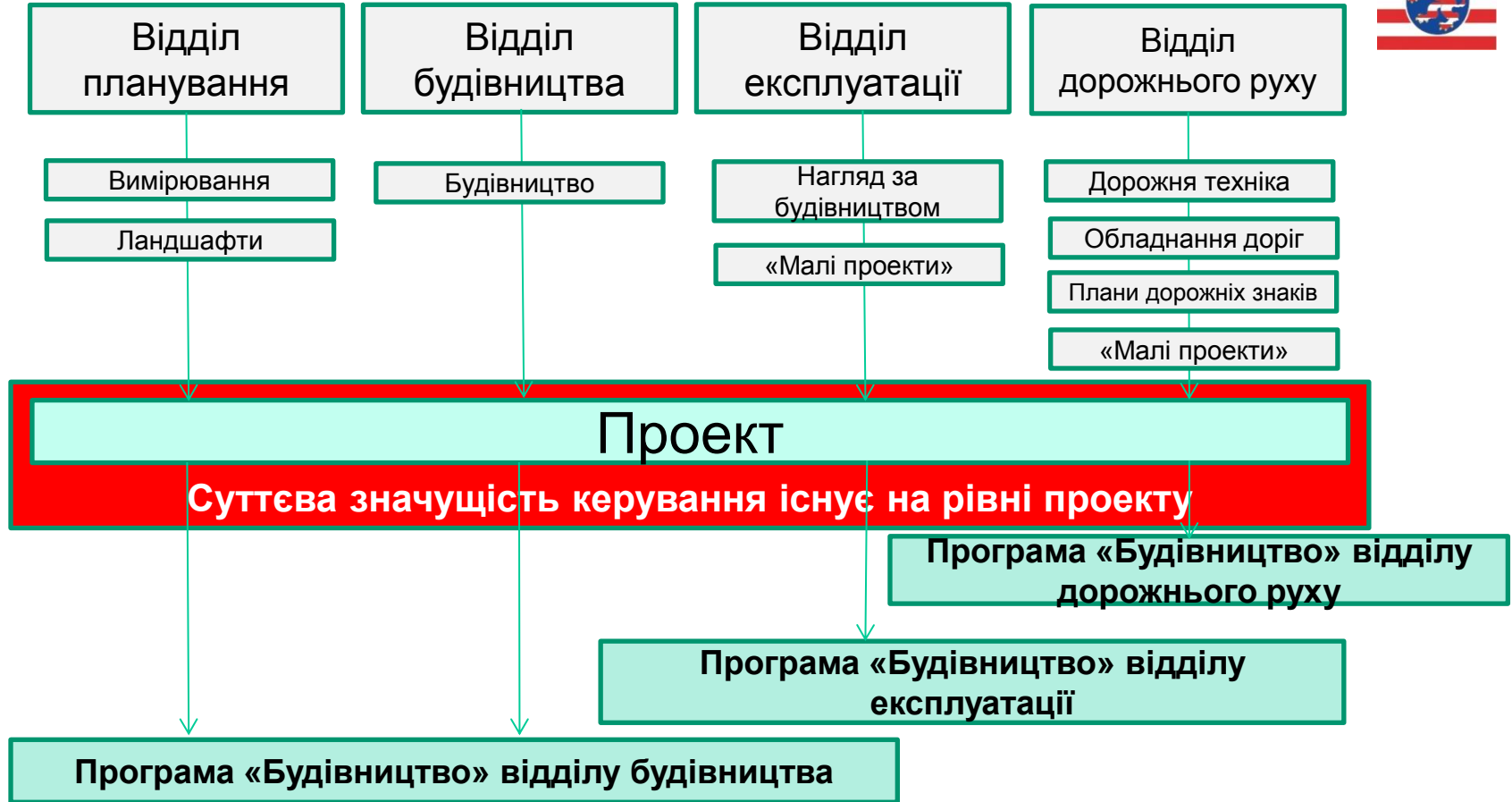

- Всі відділи беруть участь у реалізації проекту.
- Всі проекти враховуються у бюджетній програмі.
- Жодний керівник відділу не може самостійно відповідати за бюджетну програму.
- Прем'єр не може керувати всіма бюджетними програмами.

Бюдж. програма «Будівн.зем. автошляхів» – Друге ускладнення

Бюджетна програма «Будівництво земельних автошляхів» - Третє ускладнення

- Числові значення:
  - Кількість кілометрів доріг (вкл. велосипедні доріжки) у обробці
  - Враховуються позаміські велосипедні доріжки
  - Облік споруд > мало кілометрів

- Облік кількості:
  - Коли проект знаходиться у обробці? (Одна година обробки в рік?)

- Як правило, проекти є багаторічними та постійно змінюються. Бюджет (за програмно-цільовим методом) складається щорічно

- Доцільне зображення видається можливим тільки за допомогою детального зображення бюджетної програми (Проблема: підвищення адміністративних витрат; складність зображення)

Бюджетна програма «Амортизація інфраструктурного майна»

- Впровадження у 2008 р.
- Щорічний розмір амортизації визначається з комерційного погляду виникненням втрати вартості інфраструктурного майна та фінансується з відрахувань на бюджетні програми.
- Показник: Балансова вартість інфраструктурного майна у рік планування по відношенню до балансової вартості інфраструктурного майна у 2011 р. у відсотках (показник впроваджено у 2011 р.)

2016 (план)	2015 (план)	2014 (факт)	2013 (факт)	2012 (факт)	2011 (факт)
90,87 %	93,17 %	94,65 %	96,66 %	98,93 %	100,00 %

- Інвестицій у будівництво земельних автошляхів не вистачає на покриття втрати вартості через амортизацію.

Досвід програмно-цільового бюджетування у Гессен мобіль

- Цілі програмно-цільового бюджетування:
  - Прозоре зображення витрат і заходів (вдалося)
  - Облік витрат на адміністративні дії (вдалося)
  - Предметне зображення майна та його змін (вдалося)
  - Покращення управління (тільки частково)

- Повне оцінювання проектів Гессен мобіль
  - наприклад, звіт замовнику про витрати

- Бюджетна програма «Амортизація інфраструктурного майна» – встановлення втрати вартості активів

Програмно-цільове бюджетування – це принципово добрий підхід, але

- для особливого технічного керування,
- у середовищі федеральних структур

він підходить тільки у обмеженому обсязі.

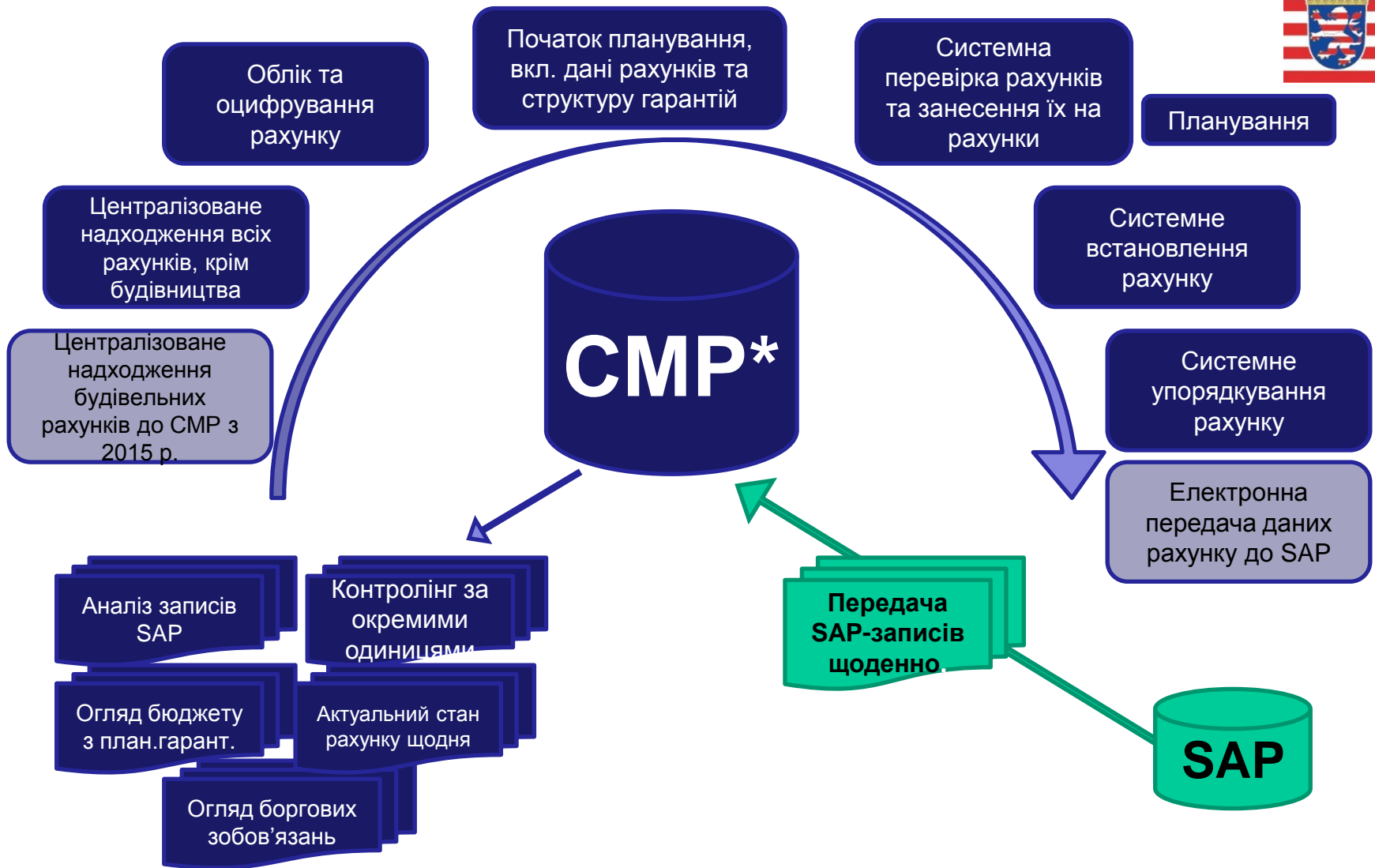

Частина 1: Бюджет, контролінг, складання балансу

в) Контролінг і складання балансу

- Фінансовий бухгалтерський облік з бл. 150 000 записами у рік (земля)
  - бл. 90 000 записів вхідних рахунків для відділу експлуатації
  - бл. 10 000 вхідних рахунків для будівельних заходів з підтримання вартості
  - бл. 20 000 записів вхідних рахунків для відділів планування, будівництва, експлуатації, дорожнього руху та міжгалузевих завдань
  - бл. 15 000 вихідних рахунків усіх відділів
- Фінансовий бухгалтерський облік будівельних заходів федерації
  - бл. 4 600 записів у розмірі 187,12 млн. €
  - бл. 4 800 записів у розмірі 435,85 млн. € (FMS VIFG)
- Облік основних засобів з бл. 15 000 записів у рік
  - Інфраструктурне майно у розмірі 4,41 млрд. € (балансова вартість 2013 р.)
  - бл. 6.000 записів вхідних рахунків для будівельних заходів з підвищення вартості з загальним обсягом рахунків 64,2 млн. € (2013 р.)
  - у середньому 400 поточних будівельних заходів з підвищення вартості з середньою вартістю 80 млн. € у обліку основних засобів
  - 35 000 речових вкладень

Користувачі	Складання балансу та бухгалтерський облік за подвійним записом	Управлінський звіт	Програмно-цільовий бюджет
Земельний уряд	- Господарський звіт землі Гессен = Консолідований звіт землі Гессен - Забезпечення якості даних для встановлення фінансової потреби землі у наступних десятиліттях	Централізований фінансовий контролінг (у розробці)	- Зображення бюджету за окремими діями - Зображення потреби у ресурсах і запланованих результатах
Міністр фінансів			
Галузеві міністри	- Частково консолідований звіт розпорядників - Окремі звіти у розпорядників - Об'єктивний доказ належності фінансових і бюджетних даних Інформація про потребу в інвестиціях для збереження майна	- Дані управлінського звіту - База даних для звітів про фактичні витрати на адміністративні дії; - База даних для складання та виконання програмно-цільового бюджету	- Бюджетне управління програмами розвитку (встановлення пріоритетів) - Орієнтоване на витрати управління програмами у міністерстві/установі
Керівники служб і установ			
Керівна ланка в міністерствах	- Предметна та розрахункова перевірка, а також погодження рахунків - База квитанцій для бухгалтерського обліку за подвійним записом та для касового бюджету	- Бюджетне управління програм розвитку - Рішення «зроби-або-купи» (порівняння повних витрат)	Управління витратами на персонал і закупівлі в одній організаційній одиниці (= стаття витрат; напр., дорожні майстерні)
Відповідальні за облік витрат особи в установах			
Депутати ландтаґу	- Ухвалення звіту уряду землі - Подвійний запис бюджетного рахунку	- Інформування парламенту - Право надання фінансової допомоги; звіти про виконання; невеликі запити	
Рахункова палата Гессену	- Аудит уряду землі - Перевірка часткових консолідованих звітів міністерств	- Перевірка уряду землі - Окремі аудити виконання бюджету	

Програмно-цільовий бюджет, по суті, є інструментом.

З метою оптимального використання інструменту необхідно

- впровадити функціонуючий контролінг,
- який базується на якісних звітах зовнішнього та внутрішнього бухгалтерського обліку.